

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

A Közfelügyeleti Hatóság szerepe és munkája a 2016-os évben

dr. Sramkó Szilvia

osztályvezető

Könyvvizsgálói Közfelügyeleti Főosztály

Nemzetgazdasági Minisztérium

2016. november 15

Témakörök

1. Audit reform átültetése
2. Minőségellenőrzés és szankciók rendszere
3. Minősítések

Audit reform átültetése

Átültetés a magyar jogrendbe

A Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény és egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2016. évi XLIV. törvény (Módtv)

Módosuló törvények: Kkt, Sztv, Tpt., Htp., Bit., Bszt.

Hatálybalépése: 2016. június 4.

Alkalmazása: A jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységre vonatkozó rendelkezéseket a 2016. június 16-át követően induló üzleti év könyvvizsgálatára kell először alkalmazni

Rotáció

Átmeneteki rendelkezések

	Megbízás kezdete	Rotáció éve
1	1995 előtt	2020
2	1995 és 2003 között	2023
3	2003 után	Tagállami jog alapján (Magyarországon 8 vagy 10 év)

	Megbízás kezdete	Rotáció éve
1	Kibocsátók 2004 és 2007 között	2016. június 16-át követően induló első üzleti év
2	„Más” közérdeklődésű 2004 és 2009 között	2016. június 16-át követően induló első üzleti év

Nem könyvvizsgálati szolgáltatások

Black list

- egyes adóügyi szolgáltatások,
- szolgáltatások, amelyek a vizsgált gazdálkodó egység vezetésében vagy döntéshozatalában való bármilyen szerepvállalással járnak;
- könyvvitel, valamint számviteli nyilvántartások és pénzügyi kimutatások készítése;
- bérszámfejtés;
- belső ellenőrzési vagy kockázatkezelési eljárások kialakítása és végrehajtása
- jogi szolgáltatások;
- belső audit funkciójával kapcsolatos szolgáltatások;
- gazdálkodó finanszírozásával, tőkeszerkezetével és tőkeallokációjával, valamint befektetési stratégiájával összefüggő szolgáltatások;
- gazdálkodó részvényeinek bevezetése, kereskedése vagy jegyzése;
- egyes humánerőforrás-szolgáltatások.

Minőségellenőrzés és szankciók rendszere

Könyvvizsgálói közfelügyelet

Minőségellenőrzés

Közfelügyeleti minőségellenőrzés szankciói

A hatóság által alkalmazható intézkedések :

- kötelezés továbbképzésen való részvételre,
- figyelmeztetés az előírásoknak nem megfelelő gyakorlat megszüntetésére,
- kötelezés könyvvizsgálat ismételt elvégzésére vagy a könyvvizsgálói jelentés visszavonására,
- pénzbírság kiszabása, amely kamarai tag könyvvizsgáló esetén 100 ezer forinttól 100 millió forintig, könyvvizsgáló cég esetén 100 ezer forinttól 500 millió forintig terjedhet.
- minősítés megvonásának kezdeményezése,
- jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység gyakorlásától történő eltiltás, ami 3 évig terjedhet

Könyvvizsgálói közfelügyelet

A tagállamoknak az illetékes hatóságok számára hatáskört kell biztosítaniuk arra, hogy az ezen irányelv, valamint adott esetben a(z) 537/2014/EU rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén legalább az alább felsorolt közigazgatási intézkedéseket és szankciókat meghozhassák és/vagy kiszabhassák:

- a) felszólítás, amely előírja a jogsértésért felelős természetes vagy jogi személy számára, hogy hagyjon fel az adott magatartással, és tartózkodjon a magatartás megismétlésétől;
- b) az illetékes hatóságok honlapján közzétett nyilvános közlemény, amely megnevezi a felelős személyt és a jogsértés jellegét;
- c) a jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég vagy a fő könyvvizsgáló partner legfeljebb hároméves időtartamra szóló ideiglenes eltiltása attól;
- d) arról szóló nyilatkozat, hogy a könyvvizsgálói jelentés nem felel meg ezen irányelv, a(z) 537/2014/EU rendelet követelményének;
- e) a könyvvizsgáló cég tagjának vagy a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egység irányító vagy ügyvezető testülete tagjának legfeljebb hároméves időtartamra szóló ideiglenes eltiltása attól, hogy könyvvizsgáló cégnél vagy közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységnél tisztséget töltsön be;
- f) közigazgatási pénzbírságok kiszabása természetes és a jogi személyek ellen.

Könyvvizsgálói közfelügyelet

Minőségellenőrzés

Kamarai minőségellenőrzés

Kamarai minőségellenőrzést kell lefolytatni a kamarai tag könyvvizsgálónál, a könyvvizsgáló cégnél

- kockázatelemzés alapján
- 6 évente legalább egyszer

A kamarai minőségellenőrzés tekintetében a minőségellenőrzési bizottság jár el és törvényben meghatározott szempontok alapján dönt az intézkedésekről.

A minőségellenőrzési bizottság szervezeti és működési szabályzatát a közfelügyeleti hatóság hagyja jóvá.

Könyvvizsgálói közfelügyelet

Minőségellenőrzés

Kamarai minőségellenőrzés szankciói

A bizottság által alkalmazható intézkedések :

- kötelezés továbbképzésen való részvételre,
- figyelmeztetés az előírásoknak nem megfelelő gyakorlat megszüntetésére,
- pénzbírság kiszabása, amely kamarai tag könyvvizsgáló esetén 100 ezer forinttól 100 millió forintig, könyvvizsgáló cég esetén 100 ezer forinttól 500 millió forintig terjedhet.
- minősítés megvonásának kezdeményezése,
- jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység gyakorlásától történő eltiltás, ami 3 évig terjedhet

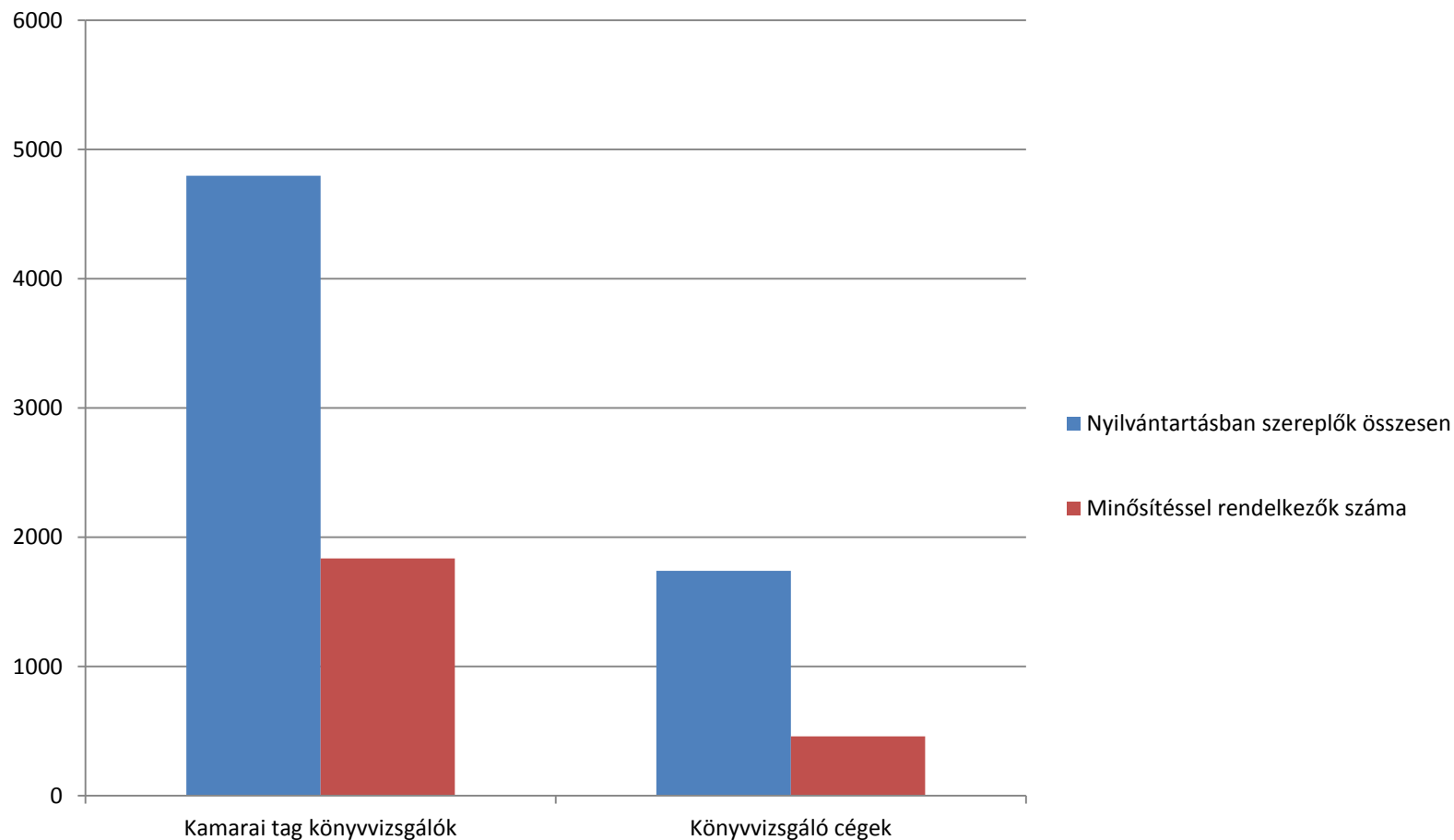
Kamarai minőségellenőrzési eljárások új másodfoka a közfelügyeleti hatóság !

Minősítések

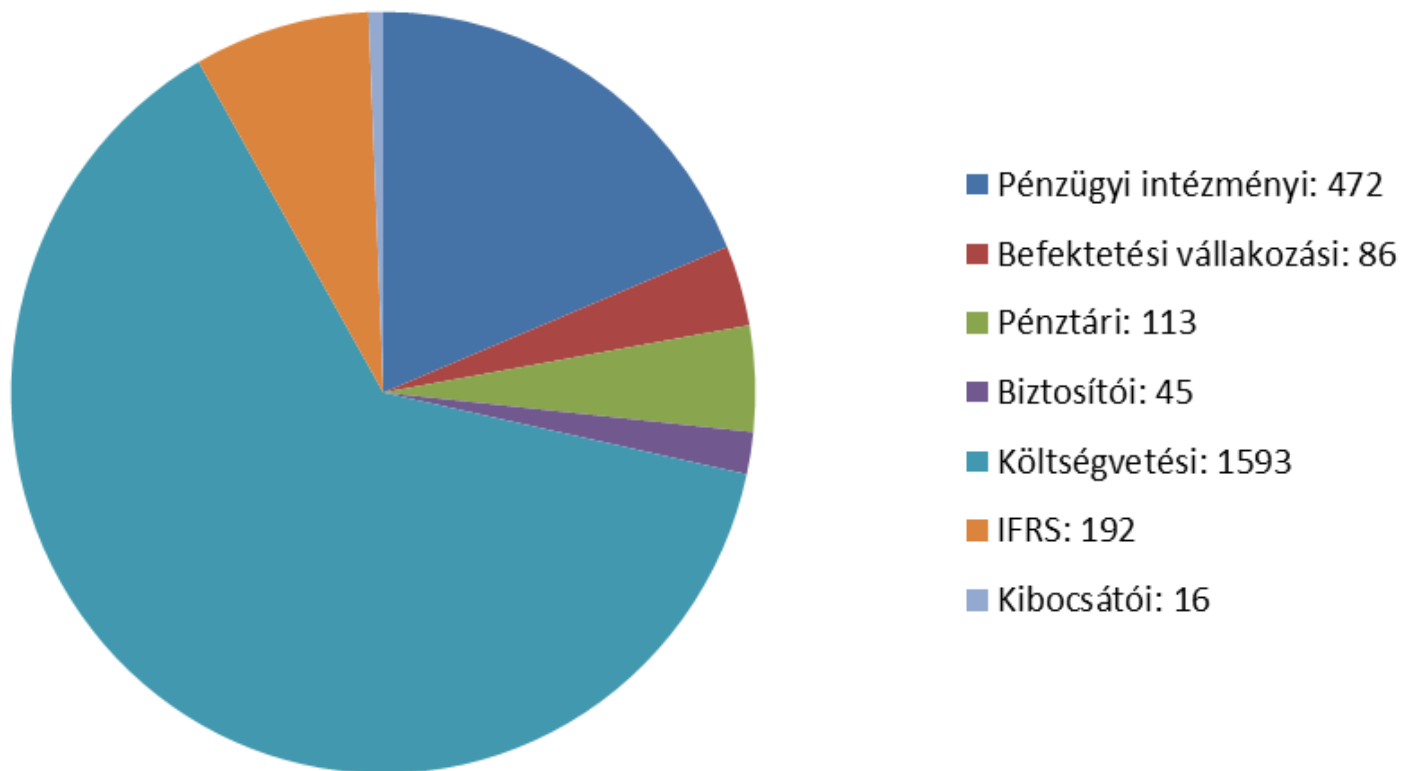

Minősített könyvvizsgálók

Minősített könyvvizsgálók

Kamarai tag könyvvizsgálók minősítései

Minősített könyvvizsgálók

Szakmai minősítő vizsga

A minősítés megadásának feltétele, hogy az adott minősítésre előírt szakmai minősítő vizsgát a könyvvizsgáló sikeresen teljesítette az alábbi minősítések esetén:

- pénzügyi intézményi minősítés,
- befektetési vállalkozási minősítés,
- pénztári minősítés,
- biztosítói minősítés,
- kibocsátói minősítés.

A fenti feltételnek a 2015. szeptember 1-jét megelőzően benyújtott kérelem alapján minősítést szerző könyvvizsgálóknak **2017. december 31-ig** kell megfelelniük.

Minősített könyvvizsgálók

Minősítsek változásai

IFRS minősítés

Kérelem alapján minősítést a kamarai tag könyvvizsgáló akkor kaphat, ha igazolja, hogy a minősítés megadása iránti kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül

legalább három éven át jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet végzett – **vagy IFRS minősítés esetén legalább három éven át közreműködött kamarai tag könyvvizsgáló mellett jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátásában** – és

sikeresen teljesítette az adott minősítésre előírt szakmai minősítő vizsgát.

Minősített könyvvizsgálók

Minősítsek változásai

Kibocsátói minősítés

A szabályozott piacra bevezetett nyilvánosan forgalomba hozott értékpapír-kibocsátó által - a Ptk. jogi személyekre vonatkozó rendelkezései által a könyvvizsgálókra vonatkozóan meghatározott feltételein túlmenően - könyvvizsgálói feladatok ellátására csak olyan, érvényes könyvvizsgálói engedéllyel rendelkező kamarai tag könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég részére adható megbízás, amely rendelkezik kibocsátói minősítéssel.

Köszönöm a figyelmet!

Közfelügyeleti minőségellenőrzések

Tolnai Krisztián Ádám
Könyvvizsgálói Közfelügyeleti Főosztály

2016. november 15.

Témák:

Közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók köre

A hatósági minőségellenőrzések eredményei

Minőségellenőrzések során feltárt legsúlyosabb hiányosságok

Könyvvizsgálói Közfelügyeleti Hatóság minőségellenőrzési folyamata

ISMÉTLÉS: Jogszabályi háttér

A Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény (a továbbiakban Kkt.)

28/2013. (VI. 29.) NGM rendelet a könyvvizsgálói közfelügyeleti feladatokkal összefüggő tevékenységek szabályozásáról

A közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek jogszabályban előírt könyvvizsgálatára vonatkozó egyedi követelményekről és a 2005/909/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2014. április 16-i 537/2014/EU RENDELETE

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény

ISMÉTLÉS: Jogszabályi háttér

A Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény (a továbbiakban Kkt.)

A közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek jogszabályban előírt könyvvizsgálatára vonatkozó egyedi követelményekről és a 2005/909/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2014. április 16-i 537/2014/EU RENDELETE

28/2013. (VI. 29.) NGM rendelet a könyvvizsgálói közfelügyeleti feladatokkal összefüggő tevékenységek szabályozásáról

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény

Magyar nemzeti könyvvizsgálati standardok, valamint a belső minőségellenőrzésre vonatkozó nemzeti standardok

Közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók köre

Kkt.:

- a) az a gazdálkodó, amelynek átruházható értékpapírjait az Európai Gazdasági Térség valamely államának szabályozott piacán kereskedésre befogadták,
- b) amit egyéb jogszabály közérdeklődésre számot tartónak minősít.

Tpt.:

Közérdeklődésre számot tartó kibocsátónak minősül
a szabályozott piacra bevezetett értékpapír kibocsátója.

Hpt.:

Közérdeklődésre számot tartó hitelintézet: a törvény hatálya alá tartozó
hitelintézet, kivéve az MNB, az MFB és a Exim Bank Zrt.;

(eddig: mfö.: nagyobb mint 500 mrd Ft)

Bit.:

Közérdeklődésre számot tartó biztosító és viszontbiztosító: a biztosító és
viszontbiztosító, kivéve a kisbiztosító és kölcsönös biztosító egyesület

(eddig: az éves bruttó díjbevétele elérte az 1 milliárd 500 millió forintot.)

Bszt.:

Közérdeklődésre számot tartó befektetési vállalkozás: a törvény hatálya alá
tartozó bef. vállalkozás ide nem értve MNB, ÁK, ÁKK.

(eddig: mfö.: nagyobb mint 500 mrd Ft)

Közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók - 2015

Könyvvizsgálói piac - 2015

Közérdeklődésre számot
tartókönyvvizsgáló cégek

68

A 68 cégen belül közérdeklődésre
számot tartó könyvvizsgálók

102

Közfelügyeleti minőségellenőrzés célja

A könyvvizsgálók, illetve a könyvvizsgáló cégek minőségellenőrzésének célja, az általuk végzett

könyvvizsgálati munka minőségének javítása,

ezáltal a könyvvizsgálók, könyvvizsgáló cégek társadalmi elismerésének erősítése, a könyvvizsgálatok társadalmi hitelességének növelése.

A minőség-ellenőrzés nem ismételt könyvvizsgálat!

A könyvvizsgálók, könyvvizsgáló cégek minőségellenőrzése annak megállapítására irányul, hogy a munkájuk során megfelelnek-e a hatályos szakmai standardok és keretelvek előírásainak.

Magyar nemzeti könyvvizsgálati standardok, valamint a belső minőségellenőrzésre vonatkozó nemzeti standardok

Számviteli trv., IFRS-ek

Könyvvizsgálóknál, könyvvizsgáló cégeknél minőségellenőrzést folytathat le a:

Magyar Könyvvizsgálói Kamara minőségellenőrzési bizottsága:

legalább 6 évente, a

nem közérdeklődésre számottartó gazdálkodó könyvvizsgálatát ellátó
könyvvizsgálóknál, könyvvizsgáló cégeknél.

A minőségellenőrzési rendszer működését évente ellenőrzi a Könyvvizsgálói
közfelügyeleti hatóság .

Könyvvizsgálói közfelügyeleti hatóság:

legalább 3 évente, a

közérdeklődésre számottartó gazdálkodó könyvvizsgálatát ellátó
könyvvizsgálóknál, könyvvizsgáló cégeknél

A minőségellenőrzési eljárások eredményei:

Könyvvizsgáló /minősítés	2014		2015	
Megfelelt	10	56%	10	50%
Megfelelt, megjegyzéssel	1	6%	2	10%
Nem felelt meg	7	39%	8	40%
Összesen	18	100%	20	100%

Könyvvizsgáló cég/ minősítés	2014		2015	
Megfelelt	4	50%	4	80%
Megfelelt, megjegyzéssel	1	13%	0	0
Nem felelt meg	3	37%	1	20%
Összesen	8	100%	5	100%

Minőségellenőrzések során feltárt legsúlyosabb hiányosságok

ISA 210: Megegyezés a könyvvizsgálati megbízások feltételeiről

□ A könyvvizsgáló megbízási szerződés nincs testreszabva:

- 1) nincs pontosítva a beszámoló formája (éves vagy egyszerűsített éves beszámoló),
- 2) hiányzik a konszolidációs számviteli keretelv meghatározása (magyar vagy IFRS),
- 3) tőzsdei cég esetén hiányzik a feladatok közül az IFRS konszolidált beszámoló könyvvizsgálata (ami egyébként el lett végezve).
- 4) Szerződéskötésre nem került sor 90 napon belül.
- 5) A cégbíróság nem jegyezte be a könyvvizsgálót

ISA 220: A pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatának minőségellenőrzése

- ❑ A könyvvizsgáló úgy fogadta el az IFRS konszolidált pénzügyi kimutatásainak könyvvizsgálatára vonatkozó megbízást, hogy nem volt IFRS szakértelme és tapasztalata és nem is vont be IFRS szakértőt.
- ❑ Tőzsdei megbízás esetében csak az egyedi beszámoló könyvvizsgálatára lett minőségellenőr kijelölve, az IFRS konszolidált beszámolóra nem.
- ❑ A független minőségellenőr (megbízáshoz kapcsolódó minőségellenőr, EQCR) nem rendelkezik megfelelő IFRS tapasztalattal, mégis ő lett kijelölve a könyvvizsgálat áttekintésére.
- ❑ DOKUMENTÁLTSÁG:
 - 1) A néhány soros nyilatkozaton kívül semmi nyoma a minőségellenőr munkájának a dokumentációban. (Nehéz elképzelni, hogy semmilyen észrevétele nem volt az egész könyvvizsgálattal kapcsolatosan.)
 - 2) A dokumentációból nem derül ki, hogy a minőségellenőr be lett-e vonva a tervezési szakaszban. A kódra minimális órát terhelt a jelentés kiadása előtti napon.

ISA 230: Könyvvizsgálati dokumentáció 1.

- ❑ A könyvvizsgálati dokumentáció a tervezés során lényegesnek - magas kockázatúnak - ítélt vizsgálandó területek vonatkozásában nem tartalmazott munkapapírokat, begyűjtött könyvvizsgálati bizonyítékokat,
- ❑ pl.: a lényeges befektetési szolgáltatási tevékenységből származó bevételeivel és ráfordításaival kapcsolatos könyvvizsgálati eljárásokról egyetlen könyvvizsgálati dokumentumot nem tudott bemutatni a könyvvizsgáló.
- ❑ A könyvvizsgáló nem dokumentálta a standardban előírt módon a végrehajtott könyvvizsgálati eljárások eredményeit, az azokkal kapcsolatban levont következtetéseket, valamint a következtetések levonása során alkalmazott jelentős szakmai megítéléseket.
- ❑ Kevés kivételtől eltekintve, nem lehet megállapítani, hogy melyik dokumentumot ki készítette, ill. hogy azt ellenőrizte-e valaki.
- ❑ Munkalapok nem készültek a tesztelésekről.
- ❑ A kinyomtatott főkönyvi kartonokon jelölte a könyvvizsgáló vagy az asszisztense, egy-egy pipával vagy megjegyzéssel, hogy azzal a tétellel foglalkozott.
- ❑ A dokumentációban ellenőrző listák kerültek lefűzésre, egyszavas válaszokkal, amelyek nem alkalmasak arra, hogy a vezetés álláspontja megismerhető legyen. A könyvvizsgáló a saját következtetéseit sem rögzítette az ellenőrző listákon.

ISA 230: Könyvvizsgálati dokumentáció 2.

- ❑ „9. A végrehajtott könyvvizsgálati eljárások jellegének, ütemezésének és terjedelmének dokumentálásakor a könyvvizsgálónak rögzítenie kell:
 - (a) a tesztelt konkrét tételek vagy kérdések azonosító jellemzőit (hiv.: A12. bekezdés),
 - (b) azt, hogy ki végezte el a könyvvizsgálati munkát, és azt a dátumot, amikor ezt a munkát befejezték, valamint
 - (c) azt, hogy ki tekintette át a könyvvizsgálati munkát, és ezen áttekintés dátumát és terjedelmét. (Hiv.: A13. bekezdés.)
- ❑ 10. A könyvvizsgálónak dokumentálnia kell a jelentős kérdéseknek a vezetéssel, az irányítással megbízott személyekkel és másokkal történő megbeszéléseit, beleértve a megvitatott jelentős kérdések jellegét, valamint azt, hogy mikor és kivel került sor a megbeszélésekre. (Hiv.: A14. bekezdés.)”

ISA 240. A könyvvizsgáló csalással összefüggő felelőssége a pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatánál 1.

- ❑ A munkacsoporti nyitó megbeszélés nincs dokumentálva (csalási kockázatokkal érintett területek és potenciális visszaélési módszerek)
- ❑ A dokumentációból nem derül ki, hogy mi az ügyfél vezetésének a meglátása a csalási kockázatokat illetően, és a könyvvizsgáló sem dokumentálta a saját megítélését erről.
- ❑ A könyvvizsgáló nem azonosított egyetlen csalási kockázattal érintett területet sem.
- ❑ Nem tekintették magasnak a bevételek elszámolásának csalási kockázatát, de az indoklás ezt nem támasztja alá.
- ❑ Nem minősítette és nem dokumentálta a kontrollok vezetés általi felülírásából származó lényeges hibás állítások kockázatát és a standard által előírt lépéseket nem hajtotta dokumentáltan végre.

ISA 240. A könyvvizsgáló csalással összefüggő felelőssége a pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatánál 2.

- ❑ A főkönyvben rögzített naplótételek tesztelése nem történt meg.
- ❑ A naplótételek részletes vizsgálatakor dokumentálni kell, hogy a kinyert adatok teljesek-e, továbbá részletezni a az elvégzett szűrések szempontrendszerét és azok kiértékelését.
- ❑ A könyvvizsgáló készített egy összefoglaló dokumentumot a csalással és a hamisítással kapcsolatosan. A dokumentumban tett megállapítások valódiságáról a könyvvizsgáló dokumentáltan nem győződött meg. Például:
 - **„a könyvvizsgálat során nem azonosítottam a belső kontrollban hiányosságot”** – a könyvvizsgáló nem mérte fel a folyamatokat, a kontrollok működésének hatékonyságát nem tesztelte, így az abban lévő esetleges hiányosságokról nem mondhatott véleményt
 - **„nincs magas fokú verseny vagy piaci telítettség a befektetési szolgáltatók között”** – a könyvvizsgáló semmivel nem támasztotta alá ezt a kijelentését.
 - **„gyors növekedés vagy szokatlan nyereségesség, különösen az ugyanabban az ágazatban működő más társaságokhoz képest”** – a könyvvizsgáló úgy véli, hogy nincsen gyors növekedés, ám ennek ellentmond, hogy 200X. üzleti évről 200Y-ra az üzemi eredmény közel 9-szeresére, az adózás előtti eredmény pedig mintegy 5-szörösére nőtt. A könyvvizsgáló nem járt utána a szokatlan eredményesség okainak.

ISA 240. A könyvvizsgáló csalással összefüggő felelőssége a pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatánál 3.

- **„a rendelkezésre álló információk nem jelzik, hogy a vezetés személyes pénzügyi helyzetét fenyegeti a gazdálkodó egység pénzügyi teljesítménye a következők miatt: jelentős pénzügyi érdekeltségek a gazdálkodó egységben, javadalmazásuk ... attól függ, hogy eléri-e a ...kitűzött ... célokat”** – a könyvvizsgáló semmivel nem támasztotta alá ezeket az állításokat. Dokumentáltan nem vizsgálta a vezetés tulajdoni hányadát, illetve a vezetés javadalmazási rendszerét befolyásoló tényezőket.
- **„nincs nyomás a vezetésen vagy a munkatársakon a ... pénzügyi célok teljesítésére vonatkozóan, beleértve az értékesítést vagy nyereségességet ösztönző célokat is”** – a könyvvizsgáló nem támasztotta alá ezt a kijelentést. Dokumentáltan nem vizsgálta a vezetés ill. a munkatársak elé kitűzött üzleti célokat.
- **„a kapcsolt felekkel kapcsolatos ügyletek kontroll alatt vannak, a könyvvizsgálat során azonosítottuk őket, nem tapasztaltunk csalásra, sikkasztásra utaló jeleket.”** - 5 kapcsolt vállalkozást azonosított a könyvvizsgáló. A kapcsolt felek köre azonban ennél jóval tágabb lehet, amelyre vonatkozóan a könyvvizsgáló semmilyen eljárást nem hajtott végre.
- **„A belső kontroll komponensei nem hiányosak: a kontrollok megfelelően vannak kísérvé”** – a könyvvizsgáló nem támasztotta alá ezt a kijelentését. Dokumentáltan nem vizsgálta a belső kontrollokat, azok hatékonyságát és vezetés általi ellenőrzését.
- **„Felügyelő Bizottság: kapcsolattartás szükség szerinti. Beszámolók, tervek elfogadása előtt bizottsági ülésen részvétel, egyeztetés az addig az ideig végzett ellenőrzési területekről. Kölcsönös tájékoztatás van közöttünk amennyiben hiányosságot tapasztalunk”** – a könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazott semmilyen dokumentumot, ami a könyvvizsgáló és a Felügyelő Bizottság közötti bármilyen kommunikációról szólna.

ISA 240. A könyvvizsgáló csalással összefüggő felelőssége a pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatánál 4.

- ❑ A könyvvizsgálati dokumentáció tartalmazott egy munkalapot a belső ellenőrrel készült interjúról. A munkalapon - amely 8 sorból áll - nem szerepel, hogy a könyvvizsgálói munkacsoport mely tagja és mikor készítette, illetve, hogy ki vett részt még az interjún.

A megbeszélés dokumentációjából nem derül ki a belső ellenőr nézete a csalási kockázattal kapcsolatban.

A munkalapon a könyvvizsgáló arra a következtetésre jutott, hogy a belső ellenőrzés csalásra utaló körülményt nem tárt fel.

Ezzel szemben a belső ellenőrzéstől bekért, évközi ellenőrzéseket összefoglaló lapokon több olyan jel is látszik, amely esetleges csalásra utalhat, pl.:

- 25 ügyfél esetében a megbízás megadásáról rögzített hangfelvétel nem található meg.
- 6 ügyfél esetében nem rögzítették az ügyletkötés megbízásának és visszaigazolásának telefonbeszélgetését, 4 ügyfél esetében nem volt rögzített beszélgetés a megbízás felvételéről, de a visszaigazolás rendben megtörtént.
- 7 tranzakció esetében a kapcsolódó telefonos megbízás hangfelvétele megtalálható volt, de a visszaigazolásról semmilyen hangfelvételt nem talált a belső ellenőr.

ISA 300. A pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatának tervezése 1.

- ❑ A könyvvizsgáló hiányosan és nem következetesen töltötte ki az "állítások szintjén azonosított kockázatok" c. táblázatot, így abból nem lehet megállapítani, hogy mely állításokat tekinti valójában lényegesnek (több helyen az összes választási lehetőséget bent hagyta: hatékony/nem hatékony/nem tesztelt).
- ❑ Ahol hatékornak tekintette a releváns kontrollokat (pl. a 0-as számlaosztályban bemutatott tranzakciók felett gyakorolt kontrollok esetén) ezt az állítását semmivel nem támasztotta alá, mert egyetlen kontrollt sem tesztelt.
- ❑ Bár a tervezési dokumentumban kritikus területnek tekintette az értékpapírokat és a pénzügyi műveletek bevételeit és ráfordításait, a kockázatfelmérő táblázatban egyik tételnél sem tekintette magasnak a hibás állítás kockázatát.
- ❑ A tervezési dokumentumban szerepel, hogy az előző időszakhoz képest a kötelezettségek és a pénzeszközök állománya jelentősen megnőtt, de a munkaprogramban nincs erre vonatkozó könyvvizsgálati eljárás tervezve.
- ❑ Kapcsolt felekkel kapcsolatos tervezési dokumentum hiányos, nem azonosítja be a kapcsolt felek teljes körét és a nem tervez a kapcsolt felekkel folytatott tranzakciókra vonatkozó könyvvizsgálati eljárásokat. A kiválasztott kritikus területek nincsenek összhangban az "Állítások szintjén azonosított kockázatok" c. munkatáblával.

ISA 300. A pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatának tervezése 2.

- ❑ A csalással, az informatikai rendszerrel és a belső ellenőrzési rendszerekkel kapcsolatos tervezési lépések a könyvvizsgáló által "kipipált" ellenőrző listákra terjedt ki, amelyekben szereplő állítások semmilyen más dokumentummal nincsenek alátámasztva.
- ❑ A könyvvizsgálati munkaprogram standardizált, a könyvvizsgáló nem szabta testre az ellenőrző listákat. Többnyire egy szavas válaszokkal illetve pipákkal válaszolta meg őket, egyéb alátámasztás nélkül.
- ❑ A befektetési szolgáltatási tevékenységből, mint társaság alaptevékenységéből eredő üzleti kockázatok pl. ügyfél megbízások felvétele, teljesítése, informatikai rendszerben való rögzítése, értékelése, kivonatok küldése stb. nem kerültek azonosításra, illetve ezzel kapcsolatos könyvvizsgálói munka tervezésre.

ISA 500. Könyvvizsgálati bizonyítékok

- Szakértő igénybevétele

- ❑ A könyvvizsgáló nem győződött meg a vezetés által igénybevett szakértő szakmai kompetenciájáról, képességéről és tárgyilagosságáról.
- ❑ A könyvvizsgáló semmilyen szinten nem kérdőjelezte meg a szakértő feltételezéseit, azaz nem tartotta fenn a szakmai szkepticizmust. (A szakértő a valóságtól elrugaszkodott feltételezéseket alkalmazott, pl. az ingatlanok jövőbeli kihasználtságát illetően.)
- ❑ A könyvvizsgálónak a vezetés szakértőjétől származó szakvéleményt úgy kell értékelnie, mintha az közvetlenül a társaság vezetésétől származó információ lenne. (SZAKMAI SZKEPTICIZMUS)
- ❑ Amennyiben a könyvvizsgáló nem ért az adott területhez, saját szakértőt kell fogadnia.

ISA 501. Könyvvizsgálati bizonyítékok – egyes tételekre vonatkozó speciális szempontok

- ❑ Jogi levél a könyvvizsgálói jelentés kibocsátása előtt 1 hónappal érkezett, aktualizálására nem került sor. A jogi levél tartalmazott olyan jogi ügyeket, melyben a fenti két dátum között tartottak tárgyalást.
- ❑ A könyvvizsgáló nem vett részt a készletleltáron (mivel később lett megválasztva), ám a fordulónapi készletek pontosságáról, értékeléséről alternatív eljárásokkal nem győződött meg.

ISA 505. Külső megerősítések

- ❑ Az egyenlegközlő leveleket nem a könyvvizsgáló, hanem az ügyfél küldte ki és oda is érkeztek vissza a válaszok.
- ❑ Az egyenlegközlő leveleket eredeti formában nem tartalmazza a könyvvizsgálati dokumentáció. (Ügyfél küldte át a könyvvizsgálónak) **(SZAKMAI SZKEPTICIZMUS)**
- ❑ A könyvvizsgálati dokumentáció a pénzeszközök vizsgálatával kapcsolatban, mely a mérlegfőösszeg jelentős részét tette ki, kizárólag az elektronikus úton küldött bankszámlakivonatok kinyomtatott verzióit, illetve az ügyféltől származó egyeztető táblákat tartalmazott. A jelentős egyenleg ellenére a könyvvizsgáló külön egyenlegközlőt nem szerzett be, alternatív könyvvizsgálati eljárást nem végzett. **(VÉTÓ KÉRDÉS)**

ISA 510. Első könyvvizsgálati megbízások – Nyitóegyenlegek

- ❑ A könyvvizsgáló nem tekintette át az előző könyvvizsgáló munkalapjait, és más eljárást sem alkalmazott arra, hogy a nyitó egyenlegek helyességéről meggyőződjön.
- ❑ A könyvvizsgáló korlátozta a véleményét a vizsgált beszámolóban szereplő összes nyitó egyenlegre vonatkozóan.

ISA 510. Első könyvvizsgálati megbízások – Nyitóegyenlegek 2.

- ❑ A könyvvizsgáló által kibocsátott független könyvvizsgálói jelentés az alábbi korlátozott véleményt tartalmazta:

„A Társaság 201X. évi éves beszámolójának a könyvvizsgálatát nem mi végeztük. Az előző könyvvizsgáló a Társaság 201X. évi éves beszámolójához korlátozás nélküli záradékot bocsátott ki. Mivel a 201X. december 31-i fordulónapra vonatkozó éves beszámoló könyvvizsgálatát nem mi végeztük, ezért a 201Y december 31-i éves beszámoló nyitó adatairól nem tudunk véleményt mondani.”

A könyvvizsgáló a „Korlátozott vélemény alapja” című bekezdésben nem számszerűsíti a lényeges hibás állítás(ok) pénzügyi hatásait, illetve azt sem indokolja, hogy a pénzügyi hatások számszerűsítése miért nem kivitelezhető. **(ISA 705.17)**

A könyvvizsgáló nem a standardok szerint járt el amikor a „Korlátozott vélemény” című bekezdésbe foglalta, hogy az előző év könyvvizsgálatát más végezte, melyet a standard előírása alapján egyéb kérdések bekezdésében kellett volna megfogamzani. **(ISA 705.13)**

ISA 510. Első könyvvizsgálati megbízások – Nyitóegyenlegek 3.

- A könyvvizsgálónak az 510. témaszámú, „Első könyvvizsgálati megbízások– Nyitóegyenlegek” című könyvvizsgálati standard 6-7 bekezdései szerint:

„elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot kell szereznie arról, hogy a nyitóegyenlegek tartalmazzanak-e olyan hibás állításokat, amelyek lényegesen befolyásolják a tárgyidőszaki pénzügyi kimutatásokat, azáltal, hogy (hiv.: A1–A2. bekezdés):

- (a) megállapítja, hogy az előző időszak záró egyenlegeit helyesen hozták-e át a tárgyidőszakra vagy adott esetben újra megállapították-e;*
- (b) megállapítja, hogy a nyitóegyenlegek megfelelő számviteli politikák alkalmazását tükrözik-e; és*
- (c) végrehajt az alábbiak közül egy vagy több eljárást (hiv.: A3–A7. bekezdés):*
 - (i) azokban az esetekben, ha az előző évi pénzügyi kimutatásokat könyvvizsgálták, az előző könyvvizsgáló munkapapírjainak áttekintése a nyitóegyenlegekre vonatkozó bizonyíték megszerzése érdekében;*
 - (ii) annak értékelése, hogy a tárgyidőszakban végrehajtott könyvvizsgálati eljárások a nyitóegyenlegek szempontjából releváns bizonyítékot nyújtanak-e; vagy*
 - (iii) konkrét könyvvizsgálati eljárások végrehajtása a nyitóegyenlegekre vonatkozó bizonyíték megszerzése érdekében.”*

ISA 540. Számviteli becslések 1.

- ❑ A könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazott elegendő és megfelelő könyvvizsgálati eljárást az IFRS konszolidált beszámolóban bemutatott goodwill értékének alátámasztására.
- A könyvvizsgálati dokumentációban az elszámolt goodwill értékvesztés tesztelése a teljes cégcsoport szintjén került végrehajtásra.
- Azonban a társaság számviteli politikájában rögzíti, hogy az egyes cégek szintjén - CGU - cash generating unit - kell az értékelést elvégezni. (Az IAS 8 - nemzetközi számviteli standard 13. bekezdése tartalmazza, hogy a társaságnak következetesen kell kialakítani, majd alkalmazni a megfelelő számviteli politikát.)
- Az ellenőrzés megállapította, hogy az egyes entitások szintjén a kimutatott goodwill és a megtérülő érték összege között lényeges eltérés mutatkozik.
- Cégcsoport szinten nem volt eltérés, így a könyvvizsgáló arra a következtetésre jutott, hogy nem szükséges goodwill értékvesztést elszámolni.
- A fentiek miatt, nem került sor goodwill értékvesztés elszámolásra két leányvállalat esetében. Az el nem számolt értékvesztés összege mindkét esetben a könyvvizsgálati lényegességi küszöböt meghaladja. **(VÉTÓ KÉRDÉS: „nem”)**

ISA 540. Számviteli becslések 2.

- ❑ Az egyedi beszámolóban szereplő tartós részesedések kapcsolt vállalkozások könyv szerinti értékének (lényeges!) helyességére vonatkozóan nem hajtott végre könyvvizsgálati eljárást a könyvvizsgáló. A véleményét nem minősítette. **(VÉTÓ KÉRDÉS: „nem”)**
- ❑ Nem állt rendelkezésre 201X. évi adat az összes leányvállalattal kapcsolatosan, ezért a könyvvizsgáló csak azokat a tartós befektetéseket értékelte „Saját tőke/Jegyzett tőke” módszerrel, amelyekhez volt információja. Az értékelésből kimaradó leányvállalatok értéke viszont jóval a végrehajtási lényegesség felett volt, ezek értékére vonatkozóan könyvvizsgálati eljárásokat nem végzett. A véleményét nem minősítette. **(VÉTÓ KÉRDÉS: „nem”)**

ISA 550. Kapcsolt felek

- ❑ Nem került dokumentálásra a kapcsolt felek listája és kapcsolt felek közötti viszonyok jellege.
- ❑ A könyvvizsgálók többsége a kapcsolt feleket a kapcsolt vállalatokkal azonosítja. A könyvvizsgáló nem mérte fel a kapcsolt felek teljes körét, így például azt, hogy a vezetés érdekelttségébe tartozó társaságok vonatkozásában a társaság vezetésének van-e kapcsolata másik olyan gazdálkodó egységgel, amely az ügyféllel közös ellenőrzés alatt áll azáltal, hogy:
 - i. közös az ellenőrzést gyakorló tulajdonosuk;
 - ii. közeli családtagoknak minősülő tulajdonosokkal rendelkeznek; vagy
 - iii. közös kulcspozícióban lévő vezetőkkel rendelkeznek.
- ❑ A könyvvizsgáló nem vizsgálta a szokásos piaci feltételek teljesülését a kapcsolt felek között.

ISA 570. Vállalkozás folytatásának elve

- ❑ Az ügyfél jelentős bizonytalanságról számolt be az üzleti jelentésében a vállalkozás folytatásának elvével kapcsolatosan, amire minimum figyelemfelhívó megjegyzést kellett volna írni a könyvvizsgálói jelentésben.
- ❑ A vizsgált tőzsdei cég ST/JT aránya 50% alatt volt. A vállalkozás folytatásával kapcsolatban a könyvvizsgáló egy ellenőrző listát töltött ki. Az ellenőrző listában „X”-el megállapította, hogy felmérte a vállalkozás folytatásával kapcsolatos kételyeket.
 - A dokumentáció nem tartalmazta a tőzsdei cég tőkehelyzetének vizsgálatát a vállalkozás folytatásának elve érvényesülésének szempontjából.
 - A könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazta a vezetésnek a gazdálkodó egység vállalkozás folytatására való képességére vonatkozó felmérését, illetve annak elemzését. **(ISA 570.10-14.)**

ISA 600. Csoportra vonatkozó pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatai

- ❑ Konszolidációs kör megállapítása nem megfelelő.

A konszolidálás során bevonásra került egy vállalat, ám a könyvvizsgáló nem ellenőrizte a tulajdonosi/szavazati arányokat.

A cégekivonatból megállapítható volt, hogy egy másik tulajdonosnak 50% feletti szavazati joga van, vagyis nem kellett volna bevonni a céget 100%-kal.

- ❑ Jelentős komponensről semmilyen információ nem áll rendelkezésre.

ISA 620: A könyvvizsgáló által igénybe vett szakértő munkájának felhasználása

- ❑ Biztosító társaság könyvvizsgálatánál az aktuárius szakértő által készített jelentés nem tartalmazza az elvégzett eljárások leírását (pl. mintaválasztás módszere, a sokaság, az elért lefedettség, a újraszámítások menete, stb.), továbbá hiányosak a levont következtetések és nincsenek javaslatok az hibák kijavítására.

ISA 700. A pénzügyi kimutatásokra vonatkozó vélemény kialakítása és jelentéskészítés

- ❑ Az üzleti jelentés későbbi dátumú, mint a könyvvizsgálói jelentés.
- ❑ A könyvvizsgáló nem szerzett be az IFRS beszámolóra vonatkozó külön teljességi nyilatkozatot, amely tartalmazná az IFRS standard hivatkozásokat.

IFRS konszolidált beszámolókkal kapcsolatos hiányosságok

- ❑ A goodwill értékelés vizsgálatának részletei (IAS 36.134): mihez kapcsolódik a goodwill, üzleti tervek, feltételezések, diszkont faktor),
- ❑ IFRS 8.21: melyek a szegmensek, hogyan határozzák meg őket, bemutatni: eredmény, összes eszköz, kötelezettség, 10%-nál nagyobb vevők, a bevételek és az rövid lejáratú eszközök területi eloszlása.
- ❑ Az IFRS pénzügyi kimutatásokhoz készült teljességi nyilatkozat nem tartalmaz hivatkozást az IFRS specifikus tételekre

Cégszintű kontrollok ellenőrzése során feltárt hiányosságok (1)

- ❑ Kkt. 56. §: A könyvvizsgáló cég nem bocsátott ki a Kkt. 56. § (1) bekezdés a) pont szerinti **írásbeli** függetlenségi nyilatkozatot a tőzsdei cég Audit Bizottsága részére.
- ❑ ISQC 1.32: A könyvvizsgáló cég nem tartja naprakészen a könyvvizsgálati szabályzatait.
- ❑ ISQC1.29-30: A könyvvizsgáló cégben nem állt alkalmazásban olyan bejegyzett kamarai tag könyvvizsgáló, aki rendelkezik megfelelő és elegendő IFRS tapasztalattal, mégis elvállalta a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó IFRS beszámolójának könyvvizsgálatát. Ennek ellenére nem vontak be szakértőt a megbízás során.

Cégszintű kontrollok ellenőrzése során feltárt hiányosságok (2)

ISQC 1.35; ISQC 1.36. A42, A43; ISQC 1.39,1.40 A49

- ❑ A könyvvizsgáló cég a tőzsdén jegyzett ügyféllel kapcsolatos megbízásába nem vont be független minőségellenőrt.
- ❑ A könyvvizsgáló bevont ugyan külső minőségellenőrt, de a könyvvizsgálati dokumentációból nem derült ki, hogy mikor, milyen mélységben zajlott a minőség-ellenőrzés.
- ❑ A megbízott könyvvizsgáló ellenőrnek nem volt megfelelő és elegendő IFRS területen szerzett tapasztalata a minőségellenőrzés ellátásához

Minőség-ellenőrzés dokumentálása 1.

- ❑ A minőség-ellenőrzés dokumentálása a kérdőívek segítségével történik.
- ❑ Az ellenőr a könyvvizsgálói közfelügyeleti feladatokkal összefüggő tevékenységek szabályozásáról szóló **28/2013. (VI. 29.) NGM rendelet 1-3. mellékletben szereplő a minőség-ellenőrzés során releváns kérdőívet tölti ki.**
 - 1. melléklet: Kérdőív, az asszisztens nélkül, önállóan dolgozó könyvvizsgálók, könyvvizsgáló cégeknek belső minőségellenőrzési rendszereinek ellenőrzéséhez.
 - 2. melléklet: Kérdőív, a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodóknál jog szerinti könyvvizsgálatot ellátó könyvvizsgáló cégek belső minőségellenőrzési rendszereinek ellenőrzéséhez.
 - 3. melléklet: Kérdőív, a kamarai tag könyvvizsgálók egyedi megbízásainak könyvvizsgálói közfelügyeleti hatóság által lefolytatott ellenőrzéséhez.

Minőség-ellenőrzés dokumentálása 2.

- ❑ A kérdőív egyes kérdéseinek megválaszolása.
- ❑ „Nem” válasz a megjegyzés oszlop kitöltése kötelező, mely megjegyzés legyen más kérdéstől független egzakt indoklás. „igen”, vagy „nem értelmezhető” válasz esetén a megjegyzés oszlop opcionális.
- ❑ A megjegyzés legyen objektív, tárgyilagos, a tények megfelelő kifejtése és alátámasztása, törvényi, vagy standard hivatkozással.
- ❑ VÉTÓ kérdések használata:
 - Amennyiben a kérdőív 1.10, a 13.02, 13.05 és 13.06 kérdések bármelyikére NEM a válasz akkor az egyedi megbízás vizsgálatának eredménye „nem felel meg”.

Mikor adunk „nem” választ a „VÉTŐ” kérdésre?

Ha hiba van a könyvvizsgálói jelentésben

és/vagy

ha a könyvvizsgálati dokumentációból **nem lehet megállapítani egyértelműen**, hogy a kibocsátott könyvvizsgálói jelentés megfelelő-e.

Vétó kérdések

1.10.: A könyvvizsgálati megbízás elfogadása és/vagy végrehajtása során betartotta-e a könyvvizsgáló a releváns jogszabályokat?

13.02.: Amennyiben arra a következtetésre jutott, hogy a pénzügyi kimutatások egésze nem mentes a lényeges hibás állításoktól vagy ehhez nem tudott elegendő és megfelelő bizonyítékot szerezni, minősítette-e a véleményét?

13.05.: A könyvvizsgálati dokumentáció alátámasztja-e a jelentésben foglaltakat?

13.06.: Minősített vélemény esetén a könyvvizsgálói jelentés tartalmazza-e a minősítés alapját összegző bekezdést?

- A minősítés alapja bekezdés a vélemény bekezdés előtt szerepel-e a jelentésben?
- Számszerűsítette-e hibás állítás pénzügyi hatását, illetve ha az nem lehetséges, kitért-e erre a minősítés alapja bekezdésben?
- Megfelelően használta-e a könyvvizsgáló minősített vélemény esetén „...hatásának kivételével” megfogalmazást a véleményben?

13.05. Vétó kérdés

„A könyvvizsgálati dokumentáció alátámasztja-e a jelentésben foglaltakat? „

- ❑ Ez egy átfogó tartalmi kérdés, amelynél a dokumentáció egészét összevontan kell értékelnünk.
- ❑ Ha a 13.5-ös kérdésre „nem” választ adunk, akkor azt úgy kell megindokolni, hogy annak önálló indoklásából a „nem” következtetés levonható legyen.
- ❑ Össze kell gyűjteni az összes ide vonatkozó érvet, megállapítást és indokolni kell azok összefüggéseit is.
- ❑ Dokumentumjegyzéket készíteni és lemásolni az állítást alátámasztó dokumentumokat.

Közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók könyvvizsgálói

Közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónál könyvvizsgálatot végző könyvvizsgálók	2013	2014	2015
BIG4 cégeknél dolgozó könyvvizsgálók	23	23	24
Kisebb hálózatoknál dolgozó könyvvizsgálók	7	7	5
Kisebb könyvvizsgáló cégeknél dolgozó könyvvizsgálók vagy egyéni könyvvizsgálók	16	15	68
Összesen	46	45	97!!

Közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónál könyvvizsgálatot végző könyvvizsgáló cégek	2013	2014	2015
BIG4 cégek	4	4	4
Kisebb hálózatok	5	4	4
Kisebb könyvvizsgáló cégek vagy egyéni könyvvizsgálók	16	14	60
Összesen	25	22	68!!

Normál és rendkívüli minőség-ellenőrzési eljárás lefolytatása 1.

1. Adatszolgáltatás:

- ☐ közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónál jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet ellátó kamarai tag könyvvizsgáló vagy a könyvvizsgáló cég évente **december 31-ig tájékoztatja** a közfelügyeleti hatóságot.

2. Éves munkaterv:

- ☐ Következő év **március 31.-ig** az Egységes Kormányzati Portálon hozza nyilvánosságra
- ☐ Tartalmazza, hogy adott évben, mely könyvvizsgálónál, illetve könyvvizsgáló cégnél fog minőségellenőrzést tartani.

3. Tájékoztatás:

- ☐ Tájékoztató levél kiküldése azon könyvvizsgálóknak, illetve könyvvizsgáló cégek képviselőinek, amelyeket adott évben minőségellenőrzésre jelölt ki a KKH.
- ☐ **Nem jelenti** a minőségellenőrzési eljárás megindítását.

Normál és rendkívüli minőség-ellenőrzési eljárás lefolytatása 2./a

4. Értesítés a minőségellenőrzési eljárás elindításáról (1):

- ☐ Hatósági eljárás, melyet a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (**Ket.**) alapján kell lefolytatni (Kkt. 149.§ (2) bekezdés).
- ☐ Ügyintézési határidő: **60 nap**, de az ügyintézési határidő indokolt esetben **egy alkalommal, legfeljebb 21 nappal meghosszabbítható**.
- ☐ Az értesítő levél kiküldése előtt az ellenőr telefonon, elektronikus levélben vagy telefaxon előzetesen egyeztet az ellenőrzöttel az ellenőrzés helyszínéről és időpontjáról.
- ☐ **a helyszíni ellenőrzés előtt 10 nappal** a minőségellenőrzési eljárás megindításáról szóló értesítést meg kell küldeni az ellenőrzött részére, mely tartalmazza:
 - az eljárás megindításának napját;
 - a minőségellenőrzés alá vont megbízások megnevezését, azonosítását és a vizsgált időszakot;
 - könyvvizsgáló cég esetén azt is, hogy a minőségellenőrzés a belső minőségellenőrzési rendszer értékelésére terjed ki, melynek során az egyes megbízások minőségellenőrzésének eredményét is figyelembe kell venni;
 - az ellenőrzés dátumát;
 - az ellenőrzés helyszínét;
 - Az eljárásban részt vevő ellenőrök, illetve közreműködő minőségellenőrök megnevezését;

Normál és rendkívüli minőség-ellenőrzési eljárás lefolytatása 2./b

4. Értesítés a minőségellenőrzési eljárás elindításáról (2):

- ❑ A közfelügyeleti hatóság jelöli ki az ellenőrzés alá kerülő megbízásokat, előzetes elemzés követően, az alábbi szempontok szerint dönt:
 - könyvvizsgálati megbízás mérete, tőzsdei cég esetén: piaci kapitalizáció;
 - könyvvizsgálati megbízással töltött munkaórák száma;
 - könyvvizsgálati díj és a könyvvizsgáló által eltöltött munkaórák számának aránya;
 - korábbi minőségellenőrzési eljárásokból származó tapasztalatok;
 - a közfelügyeleti hatósághoz érkező bejelentések;
 - könyvvizsgáló váltás / első könyvvizsgálati év.
- ❑ A KKH nem közérdeklődésre számot tartó gazdálkodótól kapott megbízását is kijelölheti minőségellenőrzésre.

Normál és rendkívüli minőség-ellenőrzési eljárás lefolytatása 3.

5. Helyszíni vizsgálat menete:

- ☐ Az ellenőr a helyszíni vizsgálat során további megbízásokat is bevonhat az ellenőrzésbe, amennyiben az indokolt. (pl.: eltitkolt megbízás)
- ☐ Dokumentáció alapján a megfelelő kérdőív kitöltése (nem újra könyvvizsgálat, hanem a standardok érvényesülésének vizsgálata).
- ☐ A feltárt hiányosságok, gyengébb területek, hibák okai, bizonytalanságok, értelmezési problémák megbeszélése.
- ☐ Javaslatok, ajánlások (hiányosságok megszüntetésére, fejlesztendő szakmai területekre).
- ☐ Tájékoztatás jogorvoslatról.
- ☐ Értékelés, azonban az ellenőr a helyszínen nem minősíti a minőség-ellenőrzési eljárás eredményét.
- ☐ Dokumentumjegyzék, jegyzőkönyv

Normál és rendkívüli minőség-ellenőrzési eljárás lefolytatása 4.

6. Ellenőri zárójelentés:

- A zárójelentést az ellenőrzés befejezésétől számított 15 napon belül kell elkészíteni.
- A zárójelentés tartalmazza a helyszíni ellenőrzés eredményét.
- A zárójelentésre az átvételétől számított nyolc napon belül az ellenőrzés alá vont írásban észrevételt tehet.

Normál és rendkívüli minőség-ellenőrzési eljárás lefolytatása 5.

7. Határozat:

- A közfelügyeleti hatóság a záró jelentés és az ellenőrzött észrevétel alapján határozatot hoz, mely tartalmazza:
 - a minőségellenőrzés eredményének minősítését, mely lehet:
 - „megfelelt”,
 - „megfelelt, megjegyzéssel”,
 - „nem felelt meg”.

Normál és rendkívüli minőség-ellenőrzési eljárás lefolytatása 5.

- A „nem felelt meg” eredménnyel zárult minőségellenőrzés esetén a közfelügyeleti hatóság a következő intézkedéseket alkalmazhatja:
 - kötelezés továbbképzésen való részvételre,
 - figyelmeztetés az előírásoknak nem megfelelő gyakorlat megszüntetésére,
 - kötelezés könyvvizsgálat ismételt elvégzésére vagy a könyvvizsgálói jelentés visszavonására,
 - pénzbírság kiszabása,
 - a 49. § szerinti minősítés megvonása,
 - jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység gyakorlásától történő eltiltás.

Minőség-ellenőrzés dokumentálása 1.

- ❑ A minőség-ellenőrzés dokumentálása a kérdőívek segítségével történik.
- ❑ Az ellenőr a könyvvizsgálói közfelügyeleti feladatokkal összefüggő tevékenységek szabályozásáról szóló **28/2013. (VI. 29.) NGM rendelet 1-3. mellékletben szereplő a minőség-ellenőrzés során releváns kérdőívet tölti ki.**
 - 1. melléklet: Kérdőív, az asszisztens nélkül, önállóan dolgozó könyvvizsgálók, könyvvizsgáló cégeknek belső minőségellenőrzési rendszereinek ellenőrzéséhez.
 - 2. melléklet: Kérdőív, a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodóknál jog szerinti könyvvizsgálatot ellátó könyvvizsgáló cégek belső minőségellenőrzési rendszereinek ellenőrzéséhez.
 - 3. melléklet: Kérdőív, a kamarai tag könyvvizsgálók egyedi megbízásainak könyvvizsgálói közfelügyeleti hatóság által lefolytatott ellenőrzéséhez.

Minőség-ellenőrzés dokumentálása 2.

- ❑ A kérdőív egyes kérdéseinek megválaszolása.
- ❑ „Nem” válasz a megjegyzés oszlop kitöltése kötelező, mely megjegyzés legyen más kérdéstől független egzakt indoklás. „igen”, vagy „nem értelmezhető” válasz esetén a megjegyzés oszlop opcionális.
- ❑ A megjegyzés legyen objektív, tárgyilagos, a tények megfelelő kifejtése és alátámasztása, törvényi, vagy standard hivatkozással.
- ❑ VÉTÓ kérdések használata:
 - Amennyiben a kérdőív 1.10, a 13.02, 13.05 és 13.06 kérdések bármelyikére NEM a válasz akkor az egyedi megbízás vizsgálatának eredménye „nem felel meg”.

Mikor adunk „nem” választ a „VÉTŐ” kérdésre?

Ha hiba van a könyvvizsgálói jelentésben

és/vagy

ha a könyvvizsgálati dokumentációból **nem lehet megállapítani egyértelműen**, hogy a kibocsátott könyvvizsgálói jelentés megfelelő-e.

Vétó kérdések

1.10.: A könyvvizsgálati megbízás elfogadása és/vagy végrehajtása során betartotta-e a könyvvizsgáló a releváns jogszabályokat?

13.02.: Amennyiben arra a következtetésre jutott, hogy a pénzügyi kimutatások egésze nem mentes a lényeges hibás állításoktól vagy ehhez nem tudott elegendő és megfelelő bizonyítékot szerezni, minősítette-e a véleményét?

13.05.: A könyvvizsgálati dokumentáció alátámasztja-e a jelentésben foglaltakat?

13.06.: Minősített vélemény esetén a könyvvizsgálói jelentés tartalmazza-e a minősítés alapját összegző bekezdést?

- A minősítés alapja bekezdés a vélemény bekezdés előtt szerepel-e a jelentésben?
- Számszerűsítette-e hibás állítás pénzügyi hatását, illetve ha az nem lehetséges, kitért-e erre a minősítés alapja bekezdésben?
- Megfelelően használta-e a könyvvizsgáló minősített vélemény esetén „...hatásának kivételével” megfogalmazást a véleményben?

13.05. Vétó kérdés

„A könyvvizsgálati dokumentáció alátámasztja-e a jelentésben foglaltakat? „

- ❑ Ez egy átfogó tartalmi kérdés, amelynél a dokumentáció egészét összevontan kell értékelnünk.
- ❑ Ha a 13.5-ös kérdésre „nem” választ adunk, akkor azt úgy kell megindokolni, hogy annak önálló indoklásából a „nem” következtetés levonható legyen.
- ❑ Össze kell gyűjteni az összes ide vonatkozó érvet, megállapítást és indokolni kell azok összefüggéseit is.
- ❑ Dokumentumjegyzéket készíteni és lemásolni az állítást alátámasztó dokumentumokat.

Közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók könyvvizsgálói

Közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónál könyvvizsgálatot végző könyvvizsgálók	2013	2014	2015
BIG4 cégeknél dolgozó könyvvizsgálók	23	23	24
Kisebb hálózatoknál dolgozó könyvvizsgálók	7	7	5
Kisebb könyvvizsgáló cégeknél dolgozó könyvvizsgálók vagy egyéni könyvvizsgálók	16	15	68
Összesen	46	45	97!!

Közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónál könyvvizsgálatot végző könyvvizsgáló cégek	2013	2014	2015
BIG4 cégek	4	4	4
Kisebb hálózatok	5	4	4
Kisebb könyvvizsgáló cégek vagy egyéni könyvvizsgálók	16	14	60
Összesen	25	22	68!!

Kérdések:

Elérhetőségek:

Tolnai Krisztián Ádám

Könyvvizsgálói Közfelügyeleti Főosztály

Nemzetgazdasági Minisztérium

1051 Budapest, József nádor tér 2-4.

Tel.: +36 1 795-9089

Email: krisztian.tolnai@ngm.gov.hu

Köszönöm a figyelmet!